

FN-förbundet
UNA SWEDEN

ILO PHOTO CAMBODIA 39 CREDIT MARCEL CROZET

FÖRBEREDANDE LEKTIONER

FN-ROLLSPEL TEXTILFABRIKEN

FÖRBEREDANDE LEKTIONER

FN-rollspel är både en engagerande och lärorik metod. Syftet med de förberedande lektionerna är att introducera rollspelets ämne. De förberedande lektionerna ger eleverna fördjupad kunskap om hur FN fungerar, dess olika delar och viktiga begrepp, samtidigt som de förbereder eleverna för rollspelet. Materialet är särskilt bra för elever som aldrig har deltagit i ett rollspel tidigare. För att eleverna ska känna sig förberedda inför FN-rollspelet rekommenderas en eller flera förberedande lektioner.

Materialet består av fyra lektioner:

1. **FN och centrala begrepp**
Lektionen fokuserar på att fördjupa elevernas kunskap om FN, Mänskliga rättigheter och introducerar centrala begrepp kopplat till FN-rollspelet.
2. **Vad är ett anständigt liv? Filmvisning med diskussionsfrågor**
Lektionen inleder med en kort filmvisning, följt av gemensamma diskussionsfrågor. Syftet med lektionen är att fördjupa elevernas förståelse för vad som utgör ett bra arbetsliv.
3. **Diskussionsövning: Vad vill du jobba med i framtiden?**
I den här övningen får eleverna fundera på framtidens jobb och vad som är viktigt i arbetslivet. De får diskutera tillsammans och ta ställning till vilka rättigheter som är viktigast.
4. **Övningar: Vem tycker vad? 4 hörn-övning**
Lektionen innehåller två interaktiva övningar som hjälper eleverna att förstå vad som gör ett arbetsliv bra och vad som kan göra det svårt

TIPS TILL LÄRAREN!

Gå igenom materialets innehåll innan lektionen och anpassade språket och diskussionerna utifrån klassens behov. De centrala begreppen fungerar som ett stöd för eleverna under filmer, diskussioner och rollspelet.

Ni kan välja att genomföra alla lektioner eller delar av materialet.

Materialet uppmanar eleverna till att våga ställa frågor, dela tankar och att reflektera. Samla gärna elevernas tankar på tavlan eller i ett dokument under lektionerna. Detta för att kunna återkomma till dem vid senare tillfälle eller vid FN-rollspelet

LEKTION: FN OCH CENTRALA BEGREPP

CENTRALA BEGREPP

Börja med att berätta om FN:s syfte och funktion. Använd gärna PowerPoint och gå igenom begreppen nedan. Presentationen finns i [portalen](#) på vår hemsida.

Centrala begrepp att gå igenom

- FN (Förenta nationerna)
- Mänskliga rättigheter
- Hållbarutveckling
- Anständiga arbetsvillkor
- ILO
- Minimilön
- Levnadslön
- Fast fashion

VAD ÄR FÖRENA NATIONERNA (FN)?

Visa en kort film som förklarar FN:s arbete: [Vad är FN?](#)

Filmen visar att FN är en organisation där nästan alla världens länder samarbetar för att förebygga krig och lösa stora globala problem tillsammans. FN arbetar med fred och säkerhet, mänskliga rättigheter, barnets rättigheter och hållbar utveckling.

Efter filmen kan ni samtala om ni har sett, nedan finns exempel på frågor att utgå ifrån:

- **Var det något som var nytt för er?**
 - Var det något i filmen som var svårt?
- **Vad är FN och varför finns FN?**
 - Varför tror ni att länderna ville skapa FN efter andra världskriget?
 - Vad hade hänt om länder inte samarbetar?
- **Vad arbetar FN med?**
 - På vilket sätt kan FN påverka människors vardag, till exempel i barnets liv?

LEKTION: VAD ÄR ETT ANSTÄNDIGT LIV?

Syftet med lektionen är att eleverna ska reflektera över vad som menas med ett anständigt liv och hur människors liv påverkas av arbetsvillkor, lön och arbetsmiljö. Genom film och diskussion får eleverna förståelse för hur klädproduktion kan påverka både människor och miljö samt fundera över hur våra konsumtionsval hänger ihop med hållbar utveckling och mänskliga rättigheter.

Förberedelser och instruktioner:

Visa ett avsnitt från *Kvalitet* på UR <https://urplay.se/serie/184058-kvalitet>
Avsnittet är 30 minuter lång. Om tiden är begränsad kan du fokusera på de viktigaste delarna från 09:08 till 15:34.

Efter filmen kan ni samtala om det ni har sett. Nedan finns exempel på frågor att utgå ifrån.

Diskussionsfrågor efter filmvisning

I filmen får vi se människor som syr kläder. Hur tror du deras liv påverkas av arbetet?

- Hur skulle arbetstagarnas liv kunna bli bättre om de fick högre lön och bättre arbetsvillkor?
- Är det viktigt att kläder håller länge? Varför eller varför inte?
- Varför kan det vara bra att tänka på vilket material kläder är gjorda av?
- Vad betyder "kvalitet" när vi pratar om kläder?
- Hur kan du som köpare märka om ett plagg är av bra kvalitet?
- Tror du att de som syr kläderna tycker att kvalitet är viktigt? Varför?
- Hur kan våra köp av kläder påverka människor och miljön?
- Vad är hållbart mode? Varför kan det vara bra? *Till exempel att köpa second hand, laga kläder, återvinna eller välja bättre material.*
- Hur kan vi sprida kunskap om hållbart mode i skolan och hemma?

LEKTION: VAD VILL DU JOBBA MED I FRAMTIDEN?

Syftet med lektionen är att få eleverna att reflektera över framtida yrken, arbetsliv och vilka rättigheter människor ska ha på en arbetsplats. Genom övningen får eleverna fundera över vad som är viktigt i ett arbete, jämföra olika perspektiv och diskutera hur arbetsvillkor påverkar människors liv. Lektionen kopplar också till frågor om mänskliga rättigheter, arbetsmiljö och rättvisa arbetsvillkor.

Gemensam diskussion

Börja med att diskutera frågorna tillsammans i helklass och låt gärna eleverna motivera sina svar och lyfta olika perspektiv:

- Vad tror du att du kommer att jobba med i framtiden?
- Vilka jobb tror du kommer att vara vanliga i framtiden?
- Hur kan framtidens jobb skilja sig från dagens jobb?
- Hur många timmar per dag tror du att människor kommer att arbeta?
- Vad tycker du är viktigast på ett jobb? (*t.ex. lön, arbetsmiljö eller att trivas*)

Rangordna rättigheter sedan

1. Dela in eleverna i par eller i mindre grupper.
2. Be grupperna att diskutera och ordna rättigheterna från viktigast till minst viktigt.
3. Påminn eleverna om att det inte finns några rätt eller fel svar
4. Övningen finns i den medföljande PowerPoint-presentationen.

Rättigheter att rangordna

- Att få möjlighet att göra karriär
- Att ha roliga arbetsuppgifter
- Att ha trevliga och stöttande kollegor
- Att arbetsplatsen är ren och trygg
- Att få betald semester
- Att få en rättvis lön
- Att arbeta på en säker arbetsplats
- Att få sjuklön
- Att ha rätt till lunch, rast och vila
- Att få vara med i en fackförening

Avslutande diskussion

Samla klassen och låt grupperna berätta hur de har tänkt utifrån frågorna:

- Vilka rättigheter tyckte flest var viktigast?
- Var grupperna överens eller tyckte de olika?
- Varför kan människor värdera olika rättigheter olika högt?
- Finns det rättigheter som alla människor borde ha på en arbetsplats?

TIPS! Detta kan vara intressant att ta fram igen i slutet av rollspelet. Du kan be eleverna rangordna rättigheterna igen för att se om det skett en förändring.

LEKTION: FYRA HÖRN- VEM TYCKER VAD?

Syftet med lektionen är att introducera eleverna till rollspelets tema och låta dem diskutera situationen för textilarbetare i en fabrik i Phnom Penh i Kambodja. Genom att sätta sig in i olika roller får eleverna förståelse för olika perspektiv i en konflikt om arbetsvillkor och rättigheter. Övningen tränar också eleverna i att diskutera, argumentera och förstå hur FN och internationella organisationer arbetar med frågor som rör arbetsvillkor, ekonomi och mänskliga rättigheter.

Förberedelser och instruktioner

Börja med att presentera temat för FN-rollspelet och ge eleverna en kort introduktion till de olika roller som finns.

Förklara att rollspelet utspelar sig i en textilfabrik i Phnom Penh i Kambodja. Titta gärna på kartan var det ligger. Fabriken tillverkar T-shirts och är en viktig produkt för landet. T-shirten är en exportvara. Det betyder att produkten säljs till andra länder.

Temat: Fabriken tillverkar T-shirts och är en viktig produkt för landet. T-shirten är en exportvara, vilket innebär att produkten säljs till andra länder. T-shirt tillverkningen är viktigt för Kambodjas ekonomi. Regeringen i Kambodja vill att textilindustrin ska fortsätta växa och att arbetarnas löner ska vara låga. Arbetarna har långa arbetsdagar och de som arbetar är ofta trötta och arbetsmiljön är inte bra. Det är dålig ventilation, säkerhet och vattnet kan göra personalen sjuka. Det finns även en stor risk för arbetsplatsolyckor.

Textilarbetarna är missnöjda med arbetsvillkoren och hotar med att strejka. International Labour Organization (ILO) är FN:s internationella arbetsorganisation. De jobbar med att skydda arbetare: se till att alla har rättvisa arbetsvillkor och motverka barnarbete. ILO vill också att människor ska ha trygga jobb och rättvisa löner över hela världen.

Nu har ILO öppnat ett kontor i staden och kan ge råd och hjälpa arbetare och arbetsgivare att förhandla. Frågan är: Kan konflikten lösas innan den blir större?

Sätt upp lappar i fyra olika hörn i klassrummet utifrån rollspelets roller:

- Textilarbetare
- Arbetsgivare (fabriksägare)
- Regeringen
- ILO.

Berätta för eleverna att de ska utgå från rollspelets roller under övningen. Läs sedan upp ett påstående. Eleverna väljer den grupp de tycker passar som svar och går till det hörnet. När eleverna har valt hörn får de en kort stund att diskutera sina tankar tillsammans, och därefter kan några elever från varje hörn dela med sig av hur de resonerade.

Exempel på påståenden att läsa upp

- Lönerna måste höjas så att textilarbetarna kan leva på sin lön.
- Fabriken måste fortsätta producera mycket för att tjäna pengar.
- Landets ekonomi är viktigare än textilarbetares krav.
- Arbetsmiljön måste bli säkrare, även om det kostar mer för fabriksägaren.
- Konflikten måste lösas genom samtal i stället för strejk.

Källor och länkar: Världen förändras snabbt. Därför har vi tagit fram en sida på vår webb med källor och länktips där du kan hitta länktips för att hitta statistik och fakta: [FN-rollspel - Länkar och Källor](#)